

وَهُوَ حَسير
ٌ “İşte çevir gözünü,bir çatlat görebilir misin?
Sonra gözünü bir daha bir daha çevir, bak. Nihayet gözün bir
kusur bulamayıp yorgun ve çaresiz geri döner.” (Mülk, 67/3-4).
وَالْاَرْضَ
مَدَدْنَاهَ
75;
وَاَلْقَيْن
14;ا فيهَا
رَوَاسِىَ
وَاَنْبَتْن
14;ا فيهَا مِنْ
كُلِّ شَىْءٍ
مَوْزُونٍ "Yeri yadık, oraya
sâbit dađları yerleştirdik, orada her řeyi bir ölçüye göre bitirdik."
(Hicr, 15/19), وَاِنْ
مِنْ شَىْءٍ
اِلَّا
عِنْدَنَا
خَزَائِنُهُ
وَمَا
نُنَزِّلُهُ
اِلَّا
بِقَدَرٍ
مَعْلُومٍ "Hazinesi
bizim katımızda olmayan hiçbir şey yoktur. Biz onu ancak belli bir ölçüye
göre indiririz" (Hicr, 15/21) وَاِنْ
شَىْءٍ
de, ekolojik dengenin bozulması ve bununla bağlantılı olarak çevre kirliliği
sorunudur. وَاِنْدَنَا
sorunudur. وَاِنْدَنَا
korumasını, onların doğal düzenini bozmamasını istemektedir. Aksi takdirde, bizzat insanın
kendisinin bundan zarar göreceđini řöyle ifade etmektedir:
ظَهَرَ
الْفَسَادُ
فِى الْبَرِّ
وَالْبَحْرِ
بِمَا
كَسَبَتْ
اَيْدِى
النَّاسِ
لِيُذيقَهُم
18; بَعْضَ
الَّذى
عَمِلُوا
لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ
“İnsanların kendi işledikleri kötülükler sebebiyle karada ve denizde
bozulma ortaya çıkmıştır. Yanlıştan dönemleri için Allah yaptıklarının bazı
kötü sonuçlarını (dünyada) onlara tattıracaktır” (Rum, 30/41). Bu

ayet-i kerime, genel anlamda eko sisteminde bozulma ve kirlenme meydana geleceğini ve bunun sebebinin de insan olduğunu ortaya koymaktadır. Günümüzde, dünyada somut hale gelen erozyon gerçeği, hava, su ve denizlerin kirlenmesi, bunların sonucu olarak da asit yağmurlarının yağması, iklim değişikliği gibi küresel çevre kirliliği ve sorunlarına sızdığımız ettiğimiz ayette işaret edildiğini, insanların asırlar önce böyle bir tehlikeyle karşı karşıya geleceklerinin ipuçlarının verildiğini görmekteyiz. Kainatı bir düzen içinde yaratan Yüce Allah; bunu insanoğlunun istifadesine sunmuş ve insanı diğer varlıkların idarecisi ve yöneticisi olarak nitelemiştir. Onların idarecisi olmak, kuşkusuz, onlarda bulunmayan özelliklerin insanda bulunması zorunluluğunu doğurur. Cenab-ı Allah, insana diğer canlılardan ayrı olarak dâşınme melekesini de vermiştir. İnsan bu sayede, diğer canlı ve cansız varlıkları idare eder ve onlardan yararlanır. Ancak, bu yararlanma, yaratana karşı şükretmeyi, sorumluluk duygusu içinde hareket etmeyi de beraberinde getirmektedir. Nimetlere şükretmek konusunda insanın çok gevşek davrandığı şu şekilde dile getirilmektedir:

“Doğrusu biz sizi yeryüzüne yerleştirdik ve orada size kaynakları sağladık. Ne de az şükrediyorsunuz” (Araf, 7/11). Bu ayetlerde; yaşayabilmek için çevreyi temiz tutup korumak ve bu nimetlere şükretmek gerektiği vurgulamaktadır. Öyleyse, çevre sorunlarına duyarlı davranmak, bireysel ve toplumsal bir yükümlülüktür. Dinimizin Allah ile ilgili öğretileri Dinimize göre; insanın yararına sunulan her şey Allah'ın bize verdiği bir nimet ve emanettir. Onları, verenin isteği doğrultusunda kullanmamız gerekmektedir. Aksi takdirde emanete hıyanet etmiş olur ve bundan hesaba ekiliriz. Kendimize; “evreye karşı nasıl bir tutum içerisinde olmamız gerekir?” diye bir soru yönelirsek, iki şeyin önüne geçtikten sonra şunu söyleyebiliriz. Bunlardan birisi temizlik, diğeri de nimetleri ihtiyacımız içinde kullanmaktır. Gerek Kur'an'ı Kerim'de gerekse Hz. Peygamber'in sunnetinde her iki durum ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Bu öğretileri gerektiği şekilde yerine getirdiğimiz takdirde Allah'ın bize emaneti olan çevreye karşı tutumuzda yanlışlık yapmamış oluruz. Şimdi bunları kısaca ele alalım:

Çevre temizliği Yüce Allah, çevreyi insanın hizmetine vermiştir. Öyleyse insan, kendisine hizmet eden caddelerin, sokakların, parkların, ormanların, akarsuların, ırmakların, denizlerin, kısacası doğal çevrenin temiz tutulması ve korunmasıyla ilgilenmelidir. Çünkü, insan olmadan çevre ve diğer canlılar rahatlıkla varlıklarını sürdürebilirler. Fakat, çevre olmadan insanın varlığını

sırdırmesi mümkün olmayabilir. Temizlik, Kur'an-ı Kerim'de, taharet ve temizlenmekten bir akkedilok; defa zikredilmiştir.^[4]

Kur'an-ı Kerim'in ikinci inen sırsinde yer alan,

108;1614;1579;1616;1610;1614;1575;1576;1614;1603;1614; 1601;1614;1591;1614;1607;1617;1616;1585;1618; “Elbiseni temizle” (Maddessir, 74/4) ifadesi dinimizin temizliğe verdiği nemi gstermektedir.

;

Kur'an'da akkedil; ve dış temizliği ynnden arınanların Allah tarafından sevildiği ve böyle bir temizliğe devam edilmesi gerektiği;

1573;1616;1606;1617;1614; 1575;1604;1604;1617;1607;1614; 1610;1615;1581;1616;1576;1617;1615;

1575;1604;1578;1617;1614;1608;1617;1614;1575;1576;1616;1610;1606;1614; 1608;1614;1610;1615;1581;1616;1576;1617;1615;

1575;1604;1618;1605;1615;1578;1614;1591;1614;1607;1617;1616;1585;1616;1610;1606;1614; “Şphesiz Allah tve edenleri sever, temizlenenleri de sever" (Bakara, 2/222) anlamındaki acirc;yetle, ayrıca Allah'ın bizleri temizliğe kavuşturmak akkedil;in gkten yağmur indirdiği;

1608;1614;1610;1615;1606;1614;1586;1617;1616;1604;1615;

1593;1614;1604;1614;1610;1618;1603;1615;1605;1618;

1605;1616;1606;1614;

1575;1604;1587;1617;1614;1605;1614;1575;1569;1616;

1605;1614;1575;1569;1611; "Allah size gkten su indiriyor" (Enfal, 8/11) anlamındaki ayet ile bildirilmektedir.

;

Peygamber de akkedil;evreyle ve onun korunmasıyla ilgilenmiştir. O'nun, insanın yakın ve uzak akkedil;evresini temiz ve sağlıklı tutması, korumasıyla ilgili fiilen yaptığı ve sızle ifade ettiği pek akkedil;ok şey vardır. Bunlardan birkaakkedil;ını burada zikredelim.

Peygamberimiz (a.s.), 65165;65247;65218;65260;65262;65197;

1588;1614;1591;1618;1585;1615;

1575;65275;1610;1605;1575;1606; “Temizlik, icirc;manın yarısıdır

”^[5] anlamındaki hadisinde beden, elbise, mekan ve gıda temizliğini kastetmiş, temizliğe nemi vermeyen kişilerin adeta imanının yarım olacağını vurgulamıştır.

1593;1615;1585;1616;1590;1614;1578;1618;

1593;1614;1604;1614;1609;1617;1614;

1571;1614;1593;1618;1605;1614;1575;1604;1615;

1571;1615;1605;1617;1614;1578;1616;1609;

1581;1614;1587;1614;1606;1615;1607;1614;1575;

1608;1614;1587;1614;1610;1617;1616;1574;1615;1607;1614;1575; 1601;1614;1608;1614;1580;1614;1583;1618;1578;1615;

1601;1616;1609;

1605;1614;1581;1614;1575;1587;1616;1606;1616;

1571;1614;1593;1618;1605;1614;1575;1604;1616;1607;1614;1575; 1575;1604;1571;1614;1584;1614;1609;

1610;1615;1605;1614;1575;1591;1615; 1593;1614;1606;1616;

1575;1604;1591;1617;1614;1585;1616;1610;1602;1616;

1608;1614;1608;1614;1580;1614;1583;1618;1578;1615;

1601;1616;1609; 1605;1614;1587;1614;1575;1608;1616;1609;

